

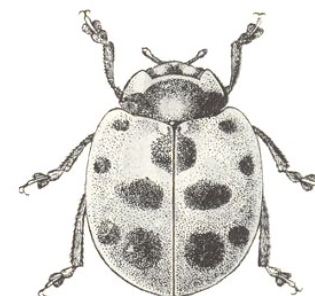
Gustumo de Esperanto
Minimumisma lernolibreto
Far Júda Ronén

טעימה מאספרנטו
חוברת לימוד מינימליסטית
חיבר וערך: יודה רונן

1,2-a eldono,
sendependa presado (2016-6-24)

מהדורה 1.2,
הדפסה עצמאית (2016-6-24)

La libreto estas eldonita per «Puŝiŝit»: חוברת זו יוצאת בהוצאת פוּשִׁישִׁית:

xpr.digitalwords.net

La fontoj de la kovrilaj bildoj:

המקורות לתמונות שעל הכריכה:

Antaŭa: «Zamenhofo, verda sur
blanka» far Keno Ŝero

קדמית: „זמנהוף בירוק על לבן” מאת קנו שרו

tiny.cc/minzam

tiny.cc/minzam

Malantaŭa: anonco de «Esperantista
Klubo «Verda Stelo» de la 1930-aj jaroj
pri dumonata kurso de Esperanto

אחורית: הודעה של „קלוב האספרנטיסטים
"Verda Stelo" משנות השלושים על פתיחת
קורס אספרנטו דרחודשי

tiny.cc/klubovs

tiny.cc/klubovs

1	הקדמה	0
3	דקדוק	1

3	אלף-בית	1.1
3	דקדוק בסיסי	1.2
9	מבנה מילים	1.3
9	סיומת	1.3.1
12	תחילית	1.3.2

15 2 שיקטים

15	מגדל בבל	15	2.1
	המרינסו	17	2.2
	התקווה	19	2.3
20	קופרסאטורסטיט הקטן	20	2.4
20	כך מסתובב העולם	20	2.5
22	התחלת של מורים	22	2.6
22	התלך	22	2.6.1
23	גאווה ודעה קדומה	23	2.6.2
24	אליס בארץ הפלאות	24	2.6.3
25	החובטה או שלום וברווז	25	2.6.4
25	עברואו שמונים וארבע	25	2.6.5
26	מסכת הבאן וטור פואה	26	2.6.6

28 3 סיוע

– Junlara Esperantista Organizo, ארגון האסטרטגיה
 – Esperanto-Ligo en Israel, האגודה לאסטרטגיה בישראל מארגנת מפגשים, קורסים, קונצרטים, קונסרטים, קונסרטים, קונסרטים
 • <http://www.tapuz.co.il/ForumPage.aspx?ForumId=> פורום בעברית על אסטרטגיה: 181

- ספרייה ממוחשבת, בעיקר של ספרות מתורגמת ישנה: i-espero.info/elsutaro/esperantaj-libroj
- [La Katalogo de UEA](http://LaKatalogo.deUEA), קטלוג של ספרות באספרנטו, כולל אפשרות להזמנה בדואר (נכון לזמן כתיבת שורות אלה, בקטלוג 7446 כותרים, מאת 3263 מחברים): katalogo.uea.org
- תרגום עברי של סיפור באספרנטו, לצד המקור, ניתן למצוא בגליון הראשון של כתבהעת „בבל“: bbl.digitalwords.net

Esperantio

חברה

- [Pasporta Servo](http://PasportaServo.org), להתארח אצל ולארח אספרנטיסטים מכל העולם: pasportaservo.org
- [Koresponda Servo Universala](http://KorespondaServoUniversala.org), התכתבות (בדואל או במכתבים וגלויות) עם אנשים מכל העולם: esperanto-plus.ru/koresponda-servo • כנסים:
- [Universala Kongreso de Esperanto](http://UniversalaKongreso.deEsperanto.org), הקונגרס העולמי לאספרנטו (הקונגרס הגדול ביותר; משנת 1905 הקונגרס מתקיים בכל שנה, עם שני „חורים“ בזמן מלחמות העולם): uea.org/kongresoj
- [Internacia Junulara Kongreso](http://InternaciaJunularaKongreso.org), קונגרס הצעירים הבינלאומי: tejo.org/ijk
- [Internacia Infana Kongreseto](http://InternaciaInfanaKongreseto.org), קונגרס לילדים: uea.org/kongresoj/iik.html
- [Azia Kongreso de Esperanto](http://AziaKongreso.deEsperanto.org), הקונגרס האסיאתי: eo.wikipedia.org/wiki/Azia_Kongreso_de_Esperanto
- [La Mezoriantaj Kunvenoj](http://LaMezorientajKunvenoj.org), כנסים מזרח-תיכוניים: uea.org/vikio/La_Mezorientaj_Kunvenoj
- [Israela Kongreso de Esperanto](http://IsraelaKongreso.deEsperanto.org), קונגרס האספרנטו הישראלי: esperanto.org.il/ik.html
- בתל-אביב מתקיימים מפגשים שבועיים, בחיפה חודשיים ובירושלים לא מתקיימים מפגשים סדירים: esperanto.org.il • ארגונים:
- [Sennacieca Asocio Tutmonda](http://SennaciecaAsocioTutmonda.org), האגודה האל-לאומית הכלל-עולמית: satesperanto.org
- [Universala Esperanto-Asocio](http://UniversalaEsperanto-Asocio.org), אגודת האספרנטו העולמית: uea.org

מידע נוסף

Informo

הכתובת של האתר של הוצאת פושישית היא xpr.digitalwords.net (קוד QR בצד שמאל). בדף של „טעימה מאספרנטו” תוכלו למצוא קובץ PDF לקריאה מהמחשב או להדפסה ואת קבצי המקור ב־X₁₁L^AT_EX.

© כל מה שכתבתי אני בחוברת הזאת **משוחרר לחופשי** לנחלת הכלל (public domain) מכל טענה ל„קניין רוחני”: אתם יכולים להעתיק, לשנות, להפיץ ולהשתמש בה כרצונכם (יהיה נחמד אם תתנו קרדיט).

בכל עניין, אל תהססו **לפנות אלי** בדואל (esperanto@digitalwords.net) או בטלפון (02-6419913). בפרט, אשמח לשמוע כל מה יש לכם להגיד על החוברת, ולקבל הצעות, שיפורים ותיקונים. יש משהו לא ברור, לא עקבי, ניסוח שעדיף שישונה? ספרו לי. היה לכם מעניין ומעשיר לקרוא? ספרו! 😊

יודה רוני

ירושלים 2016

Gesinjoroj Dursli ĉe numero kvar, Ligustra Vojo, fieris diri, ke ili estas «perfekte normalaj, multan dankon.» Neniu povus imagi ilin implikiĝi en io stranga aŭ mistera. Ne estis loko por tiaj sensencaĵoj en ilia vivo.

Mr and Mrs Dursley, of number four, Privet Drive, were proud to say that they were perfectly normal, thank you very much. They were the last people you'd expect to be involved in anything strange or mysterious, because they just didn't hold with such nonsense.

להיות גאה	דָּרְךְ	ליגוסטרומ (סוג צמח)	4	מְסָפֵר	ב־	אדון/גברת
<i>fier-i</i>	<i>Vojo</i>	<i>Ligustra</i>	<i>kvar</i>	<i>numer-o</i>	<i>ĉe</i>	<i>ge-sinjor-o</i>
הרבה, רב	נורמלי	לגמרי, באופן מושלם	להיות	הם	ש־	לומר
<i>mult-a</i>	<i>norm-al-a</i>	<i>perfekt-e</i>	<i>est-i</i>	<i>ili</i>	<i>ke</i>	<i>dir-i</i>
ב־; ל־ (עם n-)	להיות מעורב	לדמיין	להיות יכול/ה	אף אחד	תודה	
<i>en</i>	<i>implik-iĝ-i</i>	<i>imag-i</i>	<i>pov-i</i>	<i>neni-u</i>	<i>dank-o</i>	
שטות	כזה ל־	מקום לא	מסתורי	או	משהו	
<i>sen-senc-aĵ-o</i>	<i>ti-a</i>	<i>lok-o</i>	<i>mister-a</i>	<i>aŭ</i>	<i>i-o</i>	
			חיים	שלחן/ם		
			<i>viv-o</i>	<i>ili-a</i>		

◀ תארי-פועל מסתיימים ב-e-

- הן/ם הוא היא זה, היא, הוא את/ה, את/ם את/ה, אנחנו אני
 ⑥ *mi ni (ci) vi ĝi ŝi li ili*
 עצמה/ו/ן/ם (נטול-גוף) *oni si*

◀ הכינוי ci, שמציין גוף שני יחיד, כמעט ולא נמצא בשימוש; בפועל משתמשים ב-vi הן ליחיד והן לרבים (בדומה ל-you באנגלית)

- אותן/ם אותי
 ⑦ *mi-n ili-n*

◀ כינויי-גוף מושאים: אותה נטיה כמו שמות-עצם

- את הספרים שלי את הספר שלי את הספר שלי את הספרים שלי
 ⑧ *mi-a libr-o mi-a-j libr-o-j mi-a-n libr-o-n mi-a-j-n libr-o-j-n*
 שייכות של כינויי-גוף: תוספת -a עם התאם (כמו תארים)

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
 ⑨ *unu du tri kvar kvin ses sep ok naŭ dek*
 100 1,000 1,000,000 1,000,000,000 533
cent mil milion-o miliard-o kvin-cent tri-dek tri
 הספר הראשון הספר השני
la unu-a libr-o la du-a libr-o

◀ מערכת ספירה עשרונית ◀ מספרים סודרים: תוספת -a (תואר)

- אל מתחת לאדמה מתחת לאדמה איתך/ן/ם בְּעֵט
 ⑩ *per plum-o kun vi sub la ter-o sub la ter-o-n*
 בבית לבית
en la dom-o en la dom-o-n

◀ מילות יחס מופיעות לפני הצירוף השמני ◀ ככלל, אחריון מופיע הנומינטיב (יחסת הנושא, ללא ת-), אך בחלקן כאשר מופיע האקוזטיב (יחסת המושא, ת-) המשמעות היא של כיוון, יעד

- קרא/י/ו! לקרא אקרא אני קורא קראתי
 ⑪ *mi leg-i-s mi leg-a-s mi leg-o-s leg-i leg-u*
 הייתי קורא/ת (היפותטי)
mi leg-u-s

סֵפֶר	מעבר לכתף	להציץ	היא	פעם-פעמיים	שראו לעשות
<i>libr-o</i>	<i>trans-sultr-e</i>	<i>rigard-et-i</i>	<i>ŝi</i>	<i>unu-du-foj-e</i>	<i>far-ind-a</i>
לא ... ולא	have באנגלית	זה, היא, הוא	אַבֵּל	שלה	לקרוא
<i>nek ... nek</i>	<i>hav-i</i>	<i>ĝi</i>	<i>sed</i>	<i>ŝi-a</i>	<i>leg-i</i>
בלי	להשוב	להועיל	כי; איך?	שיחה	תמונה
<i>sen</i>	<i>pens-i</i>	<i>util-i</i>	<i>ki-el</i>	<i>konversaci-o,</i>	<i>bild-o</i>

2.6.4 ✦ ההוביט, או לשם ובחזרה La Hobito aŭ Tien kaj Reen

מקור: TOLKIEN, J. R. R., *The Hobbit, or There and Back Again*, 1937.
 תרגום: GLEDHILL, Christopher kaj AULD, William (poemoj), *La Hobito aŭ Tien kaj Reen*, 2000.

En truo en tero vivis hobito. Ne aĉa, malpura, malseka truo plena je vermstumpoj kaj ŝlimaodoro, nek seka, dezerta, sabla truo sen sidlokoj aŭ manĝaĵoj. Ĝi estis hobito-truo, kaj tio signifas komforton.

In a hole in the ground there lived a hobbit. Not a nasty, dirty, wet hole, filled with the ends of worms and an oozy smell, nor yet a dry, bare, sandy hole with nothing in it to sit down on or to eat: it was a hobbit-hole, and that means comfort.

מלולכך	מגעיל	לא	הוביט	לחיות	ארץ, אדמה	חור	ב; ל- (עם ת-)
<i>mal-pur-a</i>	<i>aĉ-a</i>	<i>ne</i>	<i>hobit-o</i>	<i>viv-i</i>	<i>ter-o</i>	<i>tru-o</i>	<i>en</i>
ריח	בוצי	ר	זנב-תולעת	(מילת-יחס כללית)	מלא	ר טוב	
<i>odor-o</i>	<i>ĝi</i>	<i>kaj</i>	<i>verm-stump-o</i>	<i>je</i>	<i>plen-a</i>	<i>mal-sek-a</i>	
מאכל	או	מקום לשבת	בלי	חולי	שומם	יבש	וגם לא
<i>manĝ-aĵ-o</i>	<i>aŭ</i>	<i>sid-lok-o</i>	<i>sen</i>	<i>sabl-a</i>	<i>dezert-a</i>	<i>sek-a</i>	<i>nek</i>
נוחות	להיות עם משמעות (של)	זה	מאורת-הוביט	להיות	זה, היא, הוא		
<i>komfort-o</i>	<i>signifi-i</i>	<i>ti-o</i>	<i>hobit-o-tru-o</i>	<i>est-i</i>	<i>ĝi</i>		

2.6.5 ✦ אלף תשע-מאות שמונים וארבע Mil Naŭcent Okdek Kvar

מקור: ORWELL, George, *Nineteen Eighty-Four*, 1949.
 תרגום: BROADRIBB, Donald, *Mil Naŭcent Okdek Kvar*, 2001.
 תוכלו לקרוא את הספר כאן: i-espero.info/files/elibrojoj/eo%20-%20orwell,%20george%20-%201984.pdf

רוח, נשמה תהום מעל חושך שומם חסר-צורה להיות
 ② *est-i sen-form-a dezert-a mal-lum-o super abism-o spirit-o*

מים לרחף של; מ-
de ŝveb-i akv-o

אור להעשות, להפוך ל- לומר
 ③ *dir-i far-ig-i lum-o*

להפריד טוב זה, היא, הוא ש- לראות
 ④ *vid-i ke ĝi bon-a apart-ig-i*

לילה הוא יום לקרוא בשם
 ⑤ *nom-i tag-o li nokt-o*

אחד בִּקְרָ עֶרֶב
 ⑥ *vesper-o maten-o unu*

Fiereco kaj Antaŭjuĝemo

2.6.2 גאווה ודעה קדומה ❖

מקור: AUSTEN, Jane, *Pride and Prejudice*, 1813.

תרגום: HARLOW, Donald J., *Fiereco kaj Antaŭjuĝemo (kelkaj ĉapitroj)*, 2007.

שמונה פרקים מתוך הספר תוכלו לקרוא כאן: donh.best.vwh.net/Esperanto/Literaturo/Noveloj

Estas veraĵo universale agnoskata, ke fraŭlo kun bonhavo certe bezonas edzinon.

It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune, must be in want of a wife.

Kiom ajn malmulte oni konas la sentojn aŭ opiniojn de tia homo kiam unuan fojon li alvenas en la distrikto, tiu veraĵo estas tiel bone fiksita en la mensoj de la apudaj familioj, ke ili ja supozas lin la rajtigita posedaĵo de iu aŭ alia elinteriliaj filinoj.

However little known the feelings or views of such a man may be on his first entering a neighbourhood, this truth is so well fixed in the minds of the surrounding families, that he is considered the rightful property of some one or other of their daughters.

נימבוס 2001 הוא המטאטא המהיר ביותר
 ①7 *Nimbus-o 2001 est-a-s la plej rapid-a bala-il-o*
 בננות טעימות יותר מחצילים
banan-o-j est-a-s pli bon-gust-a-j ol melongen-o-j
 אני כותב/ת טוב כמוך
mi skrib-a-s ti-el bon-e ki-el vi

◀ ערך ההפלגה (סופרלטיב): *la plej adj* ◀ ערך היתרון (קומפרטיב): *pli adj*; השוואה לאחר עם *ol* ◀ ערך הדמיון (אקווטיב): *ti-el adj ki-el*

הילד/ה שתישחק הילד/ה המשחק/ת הילד/ה ששיחק/ה
 ①8 *la lud-i-nt-a infan-o la lud-a-nt-a infan-o la lud-o-nt-a infan-o*
 הילד/ה כבר שיחק/ה הילד/ה משחק/ת
la infan-o est-a-s lud-a-nt-a la infan-o est-a-s lud-i-nt-a
 הילדה שיחקה בעבר הילד/ה עומד/ת לשחק
la infan-o est-a-s lud-o-nt-a la infan-o est-i-s lud-i-nt-a

◀ בינוני פעיל: *-nt-* ◀ צורת בינוני נוטות בזמן ◀ במעמד נשואי ביחד עם *est-i* הן יוצרות זמנים מורכבים, דוגמת הפרפקט (הילד עכשיו *estas*) במצב שהוא כבר שיחק (*ludinta*)

בעודה שרה, היא הלכה המקנה המשחק
 ①9 *la lud-a-nt-o la esper-a-nt-o kant-i-nt-e, ŝi paŝ-i-s*

◀ אפשר ליצור שם מבצע פעולה (*nomen agentis*) בצירוף *-o* לבינוני ◀ אפשר ליצור צורה של תואר-הפועל (*converb*) מצירוף *-e* לבינוני

אוטודידקט/ית התפוח אכול תפוח אכול
 ②0 *manĝ-i-t-a pom-o la pom-o est-a-s manĝ-i-t-a mem-instru-i-t-o*

◀ בינוני סביל: *-t-*

החלון שבור (מישהו שבר) שִׁבְרוּ את החלון
 ②1 *oni romp-i-s la fenestr-o-n la fenestr-o est-a-s romp-i-t-a*
 החלון עומד להשבר החלון נשבר (מעצמו)
la fenestr-o romp-ig-i-s la fenestr-o est-a-s romp-o-t-a

◀ הבחנה בין צורה חסרת גוף, צורה סבילה וצורה מדיאלית

אני לומד/ת כדי להבין תפטיק/י/ו להרעיש, אני רוצה לישון!
 ②2 *ĉes-u bru-i, mi vol-a-s dorm-i! mi lern-a-s por kompren-i*

תכונה	שאלה	הצבעה	סיתום	הכללה	שלילה
תכונה -a	איזה (סוג) <i>ki-a</i>	כזה <i>ti-a</i>	איזשהו <i>i-a</i>	כל (סוג) <i>ĉi-a</i>	אף (סוג) <i>neni-a</i>
סיבה -al	למה <i>ki-al</i>	בגלל זה <i>ti-al</i>	מאיזשהו סיבה <i>i-al</i>	מכל הסיבות <i>ĉi-al</i>	בלי סיבה <i>neni-al</i>
זמן -am	מתי <i>ki-am</i>	אז <i>ti-am</i>	מתישו <i>i-am</i>	תמיד <i>ĉi-am</i>	אף פעם <i>neni-am</i>
מקום -e	איפה <i>ki-e</i>	שם <i>ti-e</i>	איפשהו <i>i-e</i>	בכל מקום <i>ĉi-e</i>	בשום מקום <i>neni-e</i>
אופן -el	איך <i>ki-el</i>	כך <i>ti-el</i>	איכשהו <i>i-el</i>	בכל דרך <i>ĉi-el</i>	בשום דרך <i>neni-el</i>
שייכות -es	של מי <i>ki-es</i>	של זה <i>ti-es</i>	של מישהו <i>i-es</i>	של כולם <i>ĉi-es</i>	של אף אחד <i>neni-es</i>
דבר -o	מה <i>ki-o</i>	זה <i>ti-o</i>	משהו <i>i-o</i>	הכל <i>ĉi-o</i>	שום דבר <i>neni-o</i>
כמות -om	כמה <i>ki-om</i>	כזאת כמות <i>ti-om</i>	קצת, איזושהי כמות <i>i-om</i>	הכל, כל הכמות <i>ĉi-om</i>	כלום, שום כמות <i>neni-om</i>
מישהו/י -u	מי, איזה (אחד) <i>ki-u</i>	הזה <i>ti-u</i>	מישהו <i>i-u</i>	כולם <i>ĉi-u</i>	אף אחד <i>neni-u</i>

27

- ① Tiel la mondo iras ...
- ② Lundo, merkredo, sabato, mardo, ĵaŭdo kaj dimanĉo. Jen milito, jen la paco, jen infano kun malsato. La misiloj preskaŭ falas, la kolomboj malkonsentas, Estas tiel, estas tiel.
- ③ Jen virino kiu ne sidas, ĉar laboro ĉiam estas, kaj la patro kiu ne alvenas, ĉar la poŝo estas malplena. Tiom da manoj kiuj konstruas, kaj la aliaj kiuj detruas, Estas tiel, estas tiel. Tiel la mondo iras ... = ①
- ④ Dekses horoj kiuj sonoras kaj ok horoj kiuj silentas Multaj homoj kiuj rapidas, jam la alia tago venas. Ni profitu la momenton, ĉar la vivo ne atendas, Estas tiel, estas tiel. Lundo, merkredo, sabato, ... = ② Tiel la mondo iras ... = ①
- ⑤ Iras por mi, iras por vi, iras por ŝi, iras por li, tiel la mondo, iras por mi, iras por vi, iras por ŝi, iras por li, tiel la mondo. Tiel la mondo iras ... = ①

① ללכת עולם ה־ כ; כל-כך
ti-el la mond-o ir-i

② יום ראשון ר יום חמישי יום שלישי שבת יום רביעי יום שני
lund-o merkred-o sabat-o mard-o ĵaŭd-o kaj dimanĉ-o

כמעט טיל רעב עם ילד שלום מלחמה הַנָּה
jen milit-o pac-o infan-o kun mal-sat-o misil-o preskaŭ

להיות להתנגד יונה ליפול
est-i mal-konsent-i kolomb-o fal-i

③ אב, הוֹרָה תמיד עבודה כי לשבת לא ש־ (הוא) אשה
patr-o ĉi-am labor-o ĉar sid-i ne ki-u vir-in-o

יד של (מחבר כמות) כזאת כמות ריק ניס להגיע
man-o da ti-om mal-plen-a poŝ-o al-ven-i

להרוס אחר לבנות
detrua-i ali-a konstrua-i

La Espero

2.3 התקווה

מילים: אליעזר לודוויג זמנהוף; לחן: פליסיאן מני דה מניל.

ביצוע, עם כתוביות: youtu.be/mk-0D3D75Ao
 ערך בוויקיפדיה העברית: he.wikipedia.org/wiki/La_Espero

<p>① En la mondo venis nova sento,
tra la mondo iras forta voko;
per flugiloj de facila vento
nun de loko flugu ĝi al loko.</p> <p>② Ne al glavo sangon soifanta
ĝi la homan tiras familion:
al la mond' eterne militanta
ĝi promesas sanktan harmonion.</p> <p>③ Sub la sankta signo de l' espero
kolektiĝas pacaj batalantoj,
kaj rapide kreskas la afero
per laboro de la esperantoj.</p> | <p>④ Forte staras muroj de miljaroj
inter la popoloj dividitaj;
sed dissaltos la obstinaj baroj,
per la sankta amo disbatitaj.</p> <p>⑤ Sur neŭtrala lingva fundamento,
komprenante unu la alian,
la popoloj faros en konsento
unu grandan rondon familian.</p> <p>⑥ Nia diligenta kolegaro
en laboro paca ne laciĝos,
ĝis la bela sonĝo de l' homaro
por eterna ben' efektiviĝos.</p> |
|--|--|

① ללכת דרך תחושה חדש לבוא עולם ה-ב; ל- (עם ת-)
en la mond-o ven-i nov-a sent-o tra ir-i

עכשיו רוח קל של; מ- כנף על-ידי קול חזק
fort-a voko per flug-il-o de facil-a vent-o nun

אל, ל- זה, היא, הוא לעוף מקום
al ĝi la lok-o flug-i

② משפחה למשוך אנושי להיות צמא דם חרב לא
ne famil-i hom-a soif-i sang-o glav-o

הרמוניה קודש להבטיח להלחם תמידית
harmon-i-o sankt-a promes-i milit-i etern-e

③ ר- להלחם, להאבק של שלום להתאסף תקווה סימן תחת
kaj batal-i pac-a kolekt-iĝ-i esper-o sign-o sub

לקוות עבודה עניין לגדול מהר
esper-i labor-o afer-o kresk-i rapid-e

אולי <i>ebl-e</i>	לראות <i>vid-i</i>	→	נראה <i>vid-ebl-a</i>	יכולת <i>ebl</i>
אופי <i>ec-ar-o</i>	ידידותי <i>amik-a</i>	→	ידידות <i>amik-ec-o</i>	מופשט <i>ec</i>
עצום <i>eg-a</i>	איש <i>vir-o</i>	→	ענק <i>vir-eg-o</i>	הגדלה <i>eg</i>
מקום <i>ej-o</i>	למכור <i>vend-i</i>	→	חנות <i>vend-ej-o</i>	מקום, ז'ה <i>ej</i>
	כתיבה <i>skrib-o</i>	→	כתיבה תמה <i>skrib-el-o</i>	שבח <i>el</i>
נטיה <i>em-o</i>	לשחק <i>lud-i</i>	→	משחקי/ת <i>lud-em-a</i>	נטיה <i>em</i>
ממאן, סרבני <i>mal-em-a</i>				
	לקרוא <i>leg-i</i>	→	שחייבים לקרוא <i>leg-end-a</i>	חובה <i>end</i>
פירור <i>er-o</i>	שרשרת <i>ĉen-o</i>	→	חוליה <i>ĉen-er-o</i>	מרכיב קטן <i>er</i>
מועצת מנהלות/ים <i>estr-ar-o</i>	עיר <i>urb-o</i>	→	ראש-עירייה <i>urb-estr-o</i>	ראש- <i>estr</i>
בקושי <i>et-e</i>	ספר <i>libr-o</i>	→	ספרון <i>libr-et-o</i>	הקטנה <i>et</i>
	אנגליה/ <i>angl-o</i>	→	אנגליה <i>Angl-i-o</i>	ארץ- <i>i</i>

- ⑧ להפטיק לפזר
dis-ig-i *ĉes-i*
- ⑨ כי בבל שם זה, היא, הוא לתת (נטול-גוף) בגלל זה
ti-al *oni* *don-i* *ĝi* *nom-o* *Babel* *ĉar*

Homaranismo

2.2 הוּמַרְנִיסְמו

כאן מופיעים רק שלושת הסעיפים הראשונים ב„הצהרה בדבר הוּמַרְנִיסְמו” (Deklaracio de eo.wikisource. מ־1913. את הטקסט כולו תוכלו לקרוא בוויקיטקסט: eo.wikisource.org/wiki/Homaranismo

ערך בוויקיפדיה העברית: הוּמַרְנִיסְמו he.wikipedia.org/wiki/הוּמַרְנִיסְמו

- ① Mi estas homo, kaj la tutan homaron mi rigardas kiel unu familion; la dividitecon de la homaro en diversajn reciproke malamikajn gentojn kaj gentreligiajn komunumojn mi rigardas kiel unu el la plej grandaj malfeliĉoj, kiu pli aŭ malpli frue devas malaperi kaj kies malaperon mi devas akceladi laŭ mia povo.
- ② Mi vidas en ĉiu homo nur homon, kaj mi taksas ĉiun homon nur laŭ lia persona valoro kaj agoj. Ĉian ofendadon aŭ premadon de homo pro tio, ke li apartenas al alia gento, alia lingvo, alia religio aŭ alia socia klaso ol mi, mi rigardas kiel barbarecon.
- ③ Mi konscias, ke ĉiu lando apartenas ne al tiu aŭ alia gento, sed plene egalrajte al ĉiuj siaj loĝantoj, kian ajn supozatan devenon, lingvon, religion aŭ socian rolon ili havas; la identigadon de la interesoj de lando kun la interesoj de tiu aŭ alia gento aŭ religio kaj la pretekstadon de iaj historiaj rajtoj, kiuj permesas al unu gento en la lando regi super la aliaj gentoj kaj forrifuzi al ili la plej elementan kaj naturan rajton je la patrujo, mi rigardas kiel restaĵon el la tempoj barbaraj, kiam ekzistis nur rajto de pugno kaj glavo.

- ① להביט, להחשיב אנושות כול- (הכל) ה- ר- אדם להיות אני
mi *est-i* *hom-o* *kaj* *la* *tut-a* *hom-ar-o* *rigard-i*
- ב-; ל- (עם n-) של; מ- חלוקה, הפרדה משפחה אחד כ-; איך?
ki-el *unu* *famili-o* *divid-it-ec-o* *de* *en*

הורה <i>patr-o</i>	→	אמאלה <i>panjo</i>	חיבה (♀) <i>*nj</i>
ג'ואן <i>Joan</i>	→	ג'ואני <i>Jonjo</i>	
יותר מפעם אחת <i>obl-e</i>	3 → <i>tri</i>	פי שלוש <i>tri-obl-e</i>	כפולה <i>obl</i>
שבר <i>on-ĝ</i>	2 → <i>du</i>	חצי <i>du-on-o</i>	שבר <i>on</i>
קבוצה, צוות <i>op-o</i>	3 → <i>tri</i>	טרילוגיה <i>tri-op-o</i>	קבוצה (עם מספר מסויים) <i>op</i>
מיכל <i>uj-o</i>	כסף <i>mon-o</i>	→ ארנק <i>mon-uj-o</i>	קיבול <i>uj</i>
בת/בן אותו הזמן <i>ti-am-ul-o</i>	א"ב <i>aboco</i>	→ לומד/ת קריאה <i>aboco-ul-o</i>	מישהו <i>ul</i>
	קרוב <i>proksim-a</i>	→ שכן <i>proksim-ul-o</i>	
מה-שמו <i>um-o</i>	אוויר <i>aer-o</i>	→ לאוורר <i>aer-um-i</i>	(מנעד רחב של משמעויות) <i>um</i>

Antauxafiksoj

1.3.2 תחיליות

אמא <i>patr-in-o</i>	→	חותנת <i>bo-patr-in-o</i>	מחותנות (~ -in-law) <i>bo</i>
להנשא <i>edz-iĝ-i</i>	→	לייבם <i>bo-edz-iĝ-i</i>	

Tekstoj

טקסטים ❖ 2

Babela Turo

מגדל בבל ❖ 2.1

- ① Sur la tuta tero estis unu lingvo kaj unu parolmaniero.
- ② Kaj kiam ili ekiris de la oriento, ili trovis valon en la lando Ŝinar kaj tie ekloĝis.
- ③ Kaj ili diris unu al alia: Venu, ni faru brikojn kaj ni brulpretigu ilin per fajro. Kaj la brikoj fariĝis por ili ŝtonoj, kaj la bitumo fariĝis por ili kalko.
- ④ Kaj ili diris: Venu, ni konstruu al ni urbon, kaj turon, kies supro atingos la ĉielon, kaj ni akiru al ni gloron, antaŭ ol ni disiĝos sur la supraĵo de la tuta tero.
- ⑤ Kaj la Eternulo malleviĝis, por vidi la urbon kaj la turon, kiujn konstruis la homidoj.
- ⑥ Kaj la Eternulo diris: Jen estas unu popolo, kaj unu lingvon ili ĉiuj havas; kaj jen, kion ili komencis fari, kaj ili ne estos malhelpataj en ĉio, kion ili decidis fari.
- ⑦ Ni malleviĝu do, kaj Ni konfuzu tie ilian lingvon, por ke unu ne komprenu la parolon de alia.
- ⑧ Kaj la Eternulo disigis ilin de tie sur la supraĵon de la tuta tero, kaj ili ĉesis konstrui la urbon.
- ⑨ Tial oni donis al ĝi la nomon Babel, ĉar tie la Eternulo konfuzis la lingvon de la tuta tero kaj de tie la Eternulo disigis ilin sur la supraĵon de la tuta tero.

- ① וַיְהִי כָּל־הָאָרֶץ שְׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֶחָדִים:
- ② וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקֶּדֶם וַיִּמְצְאוּ בַקְעָה בְּאֶרֶץ שִׁנְעָר וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:
- ③ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ הִבֵּה גִבְעָה לְבָנִים וְנִשְׂרָפָה לְשַׂרְפָּה וְתָהִי לָהֶם הַלְבֵנָה לְאֲבֹן וְחַמְצֵר הִיָּה לָהֶם לְחֵמֶר:
- ④ וַיֹּאמְרוּ הֵבֵה | נִבְנֶה־לָּנוּ עֵיר וּמִגְדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שֵׁם פְּרוֹ־נִפְוִיז עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ:
- ⑤ וַיֵּרֵד יְהוָה לִרְאֹת אֶת־הָעִיר וְאֶת־הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם:
- ⑥ וַיֹּאמֶר יְהוָה הֵן עִם אֶחָד וְשָׂפָה אֶחָת לְכָל־ם וְזֶה הַחֲלֹם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־יִבְצָר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת:
- ⑦ הִבֵּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שֵׁפֶת רֵעֵהוּ:
- ⑧ וַיִּפֶץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹת הָעִיר:
- ⑨ עַל־כֵּן קָרָא שְׂמֵהּ בָּבֶל כִּי־שָׁם בָּלַל יְהוָה שֵׁפֶת כָּל־הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפְיָצָם יְהוָה עַל־פְּנֵי כָּל־הָאָרֶץ:

קדום, קדמוני <i>pra-a</i>	→	סב(ת)א רב(ת)א <i>pra-av-o</i>	קדום, קדמוני <i>pra</i>
בחזרה <i>re-en</i>	→	לבנות מחדש <i>re-konstru-i</i>	שוב, מחדש <i>re</i>